

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8C/178/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116209873
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8116209873.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: D. U., P. XX.XX.XXXX, Y. Y. Č.. XX, XXX XX E., právne zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sov. hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: AB 4 B.V., so sídlom Strawinskylaan 933, 1077XX, Amsterdam, Holandské kráľovstvo, registračné číslo 811 489 474, právne zastúpeného: Advokátska kancelária GOLÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 1. mája č. 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 760,17 eur, takto

rozhodol:

I. V prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaný je **p o v i n n ý** nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 11.5.2016 domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 760,14 eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11C/33/2015 zo dňa 29.4.2015 bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný. Žalobou sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.7.2015.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol: „V dôsledku už citovanej chýbajúcej obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere je teda potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný by preto mal žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t. j. 1331,64 Eur a keďže doposiaľ zaplatil 1192 eur, jeho dlh predstavuje 138,71 eur. Súd preto zaviazal žalovaného k úhrade tejto sumy a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.“ Dodávateľ zneužil svoje postavenie, nepostupoval voči nemu, ako spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, nedodrжал zákon a chcel sa na môj úkor nezákonne obohatiť o sumu 760,17 eur, preto od neho požaduje primerané finančné zadostučinenie. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu, ale aj relutárnu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Jeho výška závisí od miery porušenia povinnosti veriteľom. Pri posudzovaní primeraného finančného zadostučinenia by mal súd prihliadnuť na všetky okolnosti veci, najmä na to, že som znášal stav právnej neistoty a že mu hrozila finančná strata vo výške 760,17 eur s príslušenstvom. Žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď od neho, ako spotrebiteľa požadoval plnenie, na ktoré nemal nárok. Ako spotrebiteľ, sa preto obrátil so žalobou na súd a uplatňuje si primerané finančné zadostučinenie, za porušenie mojich spotrebiteľských práv, obchodníkom. Finančné zadostučinenie požaduje vo výške 760,17 eur, to je v takej výške, v akej sa obchodník chcel na jeho úkor obohatiť.

2. Právny predchodca žalovaného s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že nie sú naplnené podmienky hypotézy právnej normy, a to konkrétne ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., na základe ktorého žalobca odvodzuje svoj hmotnoprávny nárok, v znení:

Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Nespochybnil to, že žaloba na plnenie bola čiastočne zamietnutá a nespochybnil ani odôvodnenie rozsudku OS Prešov, sp. zn. 11C/33/2015, v ktorom súd aplikoval výklad práva a dospel k právnomu názoru o bezodplatnosti predmetnej úverovej zmluvy, ale žalovaný spochybňuje to, že sa spotrebiteľ domohol porušenia práv, tak ako ich ustanovuje zákon č. 250/2007 Z.z. a osobitné predpisy. Z účelového výkladu tejto právnej normy vyplýva, právo spotrebiteľa na službu a výrobok, ktorý nemá vady, ak služba alebo výrobok má vadu a spotrebiteľ sa domôže ochrany svojich práv, spotrebiteľovi prináleží náhrada škody a/alebo finančné zadosťučinenie od zodpovednej osoby. Ak sa cez vyššie naznačený účelový výklad predmetného ustanovenia zákona pozrie na právny vzťah, ktorý bol založený zmluvou o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie finančnej služby - úveru za dohodnutú odplatu, tak finančného zadosťučinenia by sa spotrebiteľ mohol domáhať len vtedy, ak pred súdom preukáže (domôže sa), že finančná služba bola poskytnutá vadne, ale v tomto prípade, je nutné prijať záver, že finančná služba bola poskytnutá spotrebiteľovi bez väd (peniaze spotrebiteľ dostal v plnej výške riadne a v čas). Spotrebiteľ sa síce úspešne na súde domohol právnej fikcii „bezodplatnosti úverovej zmluvy“, ale takéto domáhanie právnej fikcie sa nedá subsumovať pod predmetnú hypotézu právnej normy § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže táto právna fikcia vyplynula z výkladu a aplikácie právnych noriem na obsahové náležitosti úverovej zmluvy, ktorá ako právny úkon mala vady a nie z väd, ktoré sa vzťahujú na poskytnutú finančnú službu, t.j. je možné prijať záver, že spotrebiteľ sa môže domáhať rôznych porušení svojich práv, ale nie každé porušenie práva spotrebiteľa bude zakladať právo na primerané finančné zadosťučinenie, tak ako ho má účelovo na mysli predmetná právna úprava. Údajná absencia obsahových náležitostí, pre ktoré konajúci sudca nepriznal dohodnutú odplatu v úverovej zmluve súvisí s nestrannosťou a právnym názorom jednotlivého sudcu na obsah právneho úkonu a nie s „odbornou starostlivosťou“ spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. alebo AB 1 B. V.. Právny predchodca žalovaného dodal, že žalobca ako dlžník si požičal sumu 1.331,64 eur a do dňa podania prvej žaloby nevrátil ani požičanú istinu s vedomím, že sa jednalo o odplatný právny vzťah, t.j. nebola mu spôsobená žiadna ujma. Pokiaľ ide o sankčnú stránku, tak už uhradil náhradu trov konania žalobcovi v sume 100,53 eur. V súvislosti s uvedeným poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 13Co/J397/2014, zo dňa 23.2.2016 a Krajského súdu v Prešove, č.k. 14Co/91/2012-141, zo dňa 10.10.2013.

3. Tunajší súd uznesením zo dňa 9.9.2020, rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom pôvodného žalovaného, t.j. so spoločnosťou AB 4 B.V., so sídlom Strawinskylaan 933, 1077XX, Amsterdam, Holandsko.

4. Súd vykonal dokazovanie listinami, a to rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 11C/33/2015-59, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

5. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 29.4.2015, č.k. 11C/33/2015-59, zaviazal v tomto konaní žalobcu zaplatiť žalovanému sumu vo výške 138,71 eur s prísl. a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovaný sa pôvodne domáhal zaplatenia sumy vo výške 898,88 eur.

6. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

7. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

8. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

9. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 9.6.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

10. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

12. Právo na primerané zadosťučinenie vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je zákon, ak sú splnené podmienky stanovené zákonom. Týmto podmienkami sú, že spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní na súde porušenie práv a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi a že je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať, až keď je o tom právoplatne rozhodnuté. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 11C/33/2015, nakoľko práva uplatňované žalovaným nemali právne opodstatnenie a žalovaný v spomínanom konaní úspešný nebol v plnom rozsahu. Žalobca sa v spomínanom súdnom konaní aktívne bránil a preto má súd za to, že podmienkou uplatnenia práva na primerané finančné zadosťučinenie nie je len to, že úspešný spotrebiteľ musí byť v súdnom konaní iba v pozícii žalobcu. Na úspešné uplatnenie práva postačuje aj to, keď spotrebiteľ vyjadrí nesúhlas s uplatnenou pohľadávkou (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28.3.2019, sp. zn. 15Co/52/2018). Súd má teda za to, že pokiaľ bol spotrebiteľ úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný.

13. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý priviedol vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu. Súd takisto vzal zreteľ na to, že žalobcovi bolo už priznané o primerané finančné zadosťučinenie, ktoré sa týka rovnakého zmluvného vzťahu, aj keď sa jednalo o porušenie iného práva žalobcu. Zároveň je potrebné dodať, že žalobcovi žiadne ustanovenie zákona nebráni podať viaceré žaloby na priznanie PFZ, ak sa tieto žaloby týkajú rôznych porušení práv spotrebiteľa.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 100,-eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením bol aj rozsudok, č.k.. 11C/33//2015-59, a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).